

Er referens: M2017/00114/Ee

Synpunkter relaterade till Förnybartdirektivet och styrning inom EU:s Clean Energy Package ur ett svenskt perspektiv

Svensk Vindenergi är tacksam att få lämna synpunkter på de liggande EU-förslagen kring nytt Förnybartdirektiv och Styrning. Generellt innehåller förslagen många positiva förändringar och det är därför viktigt att Sverige tydligt försvarar det som är föreslaget. Några områden behöver dock ändras och kommenteras därför nedan. De viktigaste frågorna gäller nationella planer och säkerställandet av måluppfyllnad på EU-nivå, underlättad administrativ process samt fungerande investeringsmiljö sett till både stödmedel och ursprungsgarantier.

Förnybartdirektivet/RED

MÅLSÄTTNING

Det bindande målet (RED, Artikel 3)

Målet i det liggande förslaget är minst 27 % förnybart till 2030, och hur vi ska ta oss dit tydliggörs i styrningsdirektivet. Målet är dock väldigt modest sett till var vi står tekniskt och jämfört med de ambitiösa mål vi ser i länder utan för EU kopplat till Parisavtalet. Vi riskerar att skjuta mycket till tiden efter 2030. Vidare saknas incitament till ambitiösa 2030-mål. Svensk Vindenergi föreslår:

- Ett EU-mål om minst 35% förnybar energi.
- Nationella benchmarks som aggregerat når upp till det bindande målet, dessa ska baseras på BNP och potentialen för förnybar energi. Medlemsstater som sedan lägger sig under sitt benchmark måste frambringa ytterligare volymer genom samarbete över gränserna.
- Inkludera andra verktyg som kan säkerställa måluppfyllnad, inklusive lista de EU-medel som kan stötta förnybar energi efter 2020. Man bör även säkerställ att EU-medel kan bidra till högre ambitioner och kan riktas mot de som försöker överträffa sina mål.
 - I genomgången av EU:s finansiella ramverk för perioden 2021-2027 (EU Multi-Annual Financial Framework) ska förnybart prioriteras.
 - Underlättad åtkomst till andra medel, NER400 och finansiering från EIB kan också säkerställa att vi når målet.
 - Stöd från existerande fonder, som ETS *Modernisation Fund*, borde endast tillåtas om medlemsländer är i fas med sina förnybara mål.

EFFEKTIVA STÖDMEDEL

Former av stöd (RED, Artikel 4)

Det är bra att stödmedel ska vara marknadsbaserade, och även att det ska finnas en tydlighet för utvecklare och investerare vad som gäller de närmsta tre åren sett till stöd

(Styrning). Också bra att stöden ska utvärderas vart fjärde år. För att få en kostnadseffektiv utbyggnad av en bred portfölj av förnybara energislag som hjälper till att driva kostnadsreduktioner samt ett långsiktigt systembyggande behövs vissa förtydliganden och ändringar enligt:

- Viktigt med flexibilitet för länder att besluta om nationellt styrmedel och att möjligheten som finns inom statsstödsreglerna 2014-2020 om undantag från auktioner och teknikneutralitet. Detta så att medlemsländerna kan ta hänsyn till enskilda teknikslags karaktäristika (kostnad, storlek, riskprofil, ledtider mm.) och nationella omständigheter. bevaras.
- Formerna för stöd borde hanteras inom RED, och statsstödsreglerna bör inte tillkomma med nya annorlunda regler utan vara i linje med RED. Existerande undantag i Statsstödsreglerna kan lämpligen inkorporeras i artikel 4 av RED för att säkerställa en kost.
- Utvärderingen av stödsystem får inte resultera i oväntade eller retroaktiva ändringar i systemet. Det krävs därför ett förtydligande i punkt 4.

Öppnandet av stödsystem (RED, Artikel 5)

Öppnandet till andra länder att vara med är ett steg i rätt riktning, men kan eventuellt vara för tidigt. Det finns risk för att ett obligatoriskt öppnande skapar motsträvighet för länder att samarbeta, det är ett känsligt område att tillåta finansiering av kapacitet i andra länder. Vidare är det avhängigt nätkapacitet och nivåerna är lite förvånande givet det icke-bindande målet om 15% sammankoppling till 2030.

- Tills det finns bra förutsättningar på plats (rättvis konkurrens sett till förutsättningar samt överföringskapacitet) bör det vara frivilligt.

Retroaktiva ändringar (RED, Artikel 6)

Det är mycket bra att man nu tar med skydd av gjorda investeringar. Förutsättningarna inom ett stödsystem kan inte ändras för dessa. Dock tillåter den föreslagna formuleringen ändringar kopplat till statsstödsreglerna och detta håller inte.

- Nya statsstödsregler kan inte påverka existerande tillgångar med stöd.

ADMINISTRATIVA PROCESSER

Allmänt (RED, Artikel 15)

Det är bra att man vill förenkla för PPA på marknaden, och säkerställa att det inte finns administrativa hinder för denna sorts finansiering och underlätta för användare att få tillgång till förnybar el till konkurrenskraftiga priser.

Också positivt att man vill säkerställa tre års överblick av stödmedel så att marknaden kan förbereda och planera projekt.

- Den treåriga översikten kan med fördel inkorporeras i de nationella planerna.
- Tidsperioden bör förlängas, då 3 år inte så lång tid sett till ledtider
- Viktigt att underlätta för handel och tecknande av PPA mellan länder

Tillståndsprocessen (RED, Artikel 16)

Vi stöttar fokus på en förenklad tillståndsprocess med en administrativ motpart/kontaktpunkt, särskilt i kombination med en max-period om tre år för tillståndsprocessen och den kortare om ett år för *repowering*. Den senare i kombination med artikel 17 säkerställer en relativt effektiv process. Det krävs vissa förtydliganden kring tidsperioden för tillstånd:

→ Den treåriga perioden bör inkludera överklaganden för att ha en riktig effekt och förbättra ledtiderna från dagens.

Förenklad anmälan för repowering (RED, Artikel 17)

Vi stöttar den förenklade processen för att initiera ett repowering-projekt, där projekt som inte bedöms ge större negativa miljömässiga eller sociala effekter kan ges ett nytt tillstånd av den administrativa motparten/kontaktpunkten inom sex månader från inkommen anmälan.

Ursprungsgarantier (RED, Artikel 19)

Det är mycket bra att man vill inkludera all energi i systemet för ursprungsgarantier, även om det helst ska vara obligatoriskt. Skrivelsen kring utebliven tilldelning till anläggningar med stöd håller dock inte, då det bryter länken mellan en förnybar anläggning och en kund som är intresserad av elen i just den anläggningen. Det betyder också att man hindrar många av de nya affärsmodeller som vuxit fram.

Vidare är det oklart hur det ska fungera för de fall när stödsystemet inte finansieras av staten, utan av slutanvändarna.

- Producenter av förnybar energi ska erhålla ursprungsgarantier oavsett om de erhåller stöd eller ej.
- Systemet ska appliceras på alla producenter i alla medlemsländer.
- Tilldelning ska även ske enligt en gemensam metod.

Styrning

Nationella mål (Styrning, inledning punkt 35 samt Artikel 4 & 9)

Det är positivt att utgångspunkten för utvecklingen 2021-2030 ska vara de nationella 2020-målen. Det är också väldigt viktigt att utvecklingen nästa decennium ska vara linjär, för att undvika en senareläggning av utbyggnaden. En linjär utbyggnad möjliggör en effektiv projektutveckling och projekt-pipeline samt ger möjlighet att planera för en effektiv nätutbyggnad. För att säkerställa måluppfyllnad på EU-nivå måste man säkerställa transparenta och rättvisa nationella svar på det gemensamma målet. Detta bör göras genom en etablering av nationella benchmarks (se punkt om målsättning ovan) som de nationella planerna kan jämföras med.

- Inkludera en hänvisning till nationella riktmärken/benchmarks och använd som bas till 2030-planeringen.

Nationella planer (Styrning, inledning punkt 21 samt Artikel 3, 5 & 13)

Det är mycket bra med en bindande mall till de nationella planerna, och att de ska användas till ett utkast till 1 januari 2018 och ett slutgiltigt förslag 1 januari 2019. Också bra med uppdateringsprocessen med en uppdaterad plan 2024.

- Inkludera den treåriga översikten för stödsystem redan i utkast-omgången.
- Inkludera verktyg och planer för att öka flexibiliteten i elsystemet.

Process (Styrning, Artikel 9, 13 & 15)

Det bör dock ges mer tyngd till Kommissionens rekommendationer i framtagandet av planerna. Bra med lägesrapporter vartannat år.

En positiv aspekt är intentionen att öka det regionala samarbetet sett till planerna, inklusive rapportering i planerna hur det har gått till.

→ Gör Kommissionens rekommendationer bindande.

Måluppfyllelse och "gap-fillers" (Styrning, Artikel 27)

Det behövs tydlighet kring vad som händer om målet inte ser ut att nås, så att investerare och projektutvecklare vet vad som kan komma att behövas. I stället för en hierarki av verktyg, bör man definiera en mekanism för detta, som finansieras av alla medlemsländer och som kan användas redan från 2020 – exempelvis en omgjord EFSI (European Fund for Strategic Investments) som kan dedikeras till förnybara investeringar och syfta till att reducera risk och dra ner kapitalkostnader.

→ Inför endast en mekanism som kan användas redan 2020.